

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om utövning av veterinäryrket

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om utövning av veterinäryrket ändras. Propositionen har samband med genomförandet av ändringarna i direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer.

Enligt förslaget behöver bilagorna till en ansökan om legitimation som veterinär inte i de fall som omfattas av direktivet läggas fram i original eller i form av officiellt bestyrkta kopior, om inte Livsmedelssäkerhetsverket särskilt kräver det. Ett sådant krav kan framföras endast om det finns grund för tvivel om handlingarnas äkthet och det inte går att få klarhet i frågan på något annat sätt. Enligt förslaget krävs det översättning av bilagorna till finska eller svenska endast vid behov.

I lagen föreslås det också bestämmelser om ett elektroniskt varningssystem med hjälp av vilket medlemsstaternas behöriga myndigheter kan utbyta information om förbud och begränsningar som gäller yrkesutövare. Med avseende på detta föreslås det att lagen kompletteras med bestämmelser om myndighetens skyldighet att meddela ett överklagbart beslut om sändande av varning. I lagen föreslås också bestämmelser om åtgärder i de fall där finländska myndigheter tar emot en varning som gäller en i lagen avsedd utövare av veterinäryrket eller en person som ansöker om rätt att utöva det yrket.

Utöver de bestämmelser som följer av genomförandet av direktivet föreslås det även bestämmelser om behandling av klagomål som gäller utövare av veterinäryrket. På klagomålsförfarandet ska de bestämmelser om förvaltningsklagan som finns i förvaltningslagen tillämpas. De föreslagna bestämmelserna syftar till att göra klagomålsprocessen klarare, trygga rättigheterna för dem som ärendet gäller samt förenkla processerna som i många fall blivit onödigt tungrodda och orsakat myndigheterna orimligt mycket arbete.

Lagen föreslås bli kompletterad med bestämmelser om Livsmedelssäkerhetsverkets möjlighet att förena ålägganden som det meddelat i fråga om arbetsförmågan och yrkesskickligheten med vite medan bestämmelserna om publicering av den tryckta veterinärförteckning som är avsedd för allmänheten föreslås bli upphävda. Samtidigt görs det ändringar i bestämmelserna om utlämnande av uppgifter ur veterinärregistret.

Ändringarna i direktivet ska sättas i kraft nationellt senast den 18 januari 2016. Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2016.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 NULÄGE OCH BEDÖMNING AV NULÄGET	3
1.1 Lagstiftning och praxis.....	3
1.1.1 Erkännande av yrkeskvalifikationer för veterinärer enligt Europeiska unionens lagstiftning	3
1.1.2 Klagomål	5
1.1.3 Utredning av arbetsförmågan och yrkesskickligheten hos en utövare av veterinäryrket	6
1.1.4 Veterinärförteckning	6
1.2 Bedömning av nuläget	6
2 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	7
2.1 Målsättning	7
2.2 De viktigaste förslagen.....	7
3 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	8
3.1 Konsekvenser för statsfinanserna och myndigheternas uppgifter.....	8
3.2 Samhälleliga konsekvenser	9
4 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	9
5 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	10
DETALJMOTIVERING	11
1 LAGFÖRSLAG	11
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	14
3 IKRAFTTRÄDANDE	15
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	15
4.1 Näringsfrihet	15
4.2 Skydd för personuppgifter	15
4.3 Slutsatser	16
LAGFÖRSLAG	17
Lag om ändring av lagen om utövning av veterinäryrket.....	17
BILAGA	20
PARALLELLTEXT	20
Lag om ändring av lagen om utövning av veterinäryrket.....	20

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge och bedömning av nuläget

1.1 Lagstiftning och praxis

1.1.1 Erkännande av yrkeskvalifikationer för veterinärer enligt Europeiska unionens lagstiftning

Nationell lagstiftning

I lagen om utövning av veterinäryrket (29/2000) föreskrivs om rätt att utöva veterinäryrket, om rättigheter och skyldigheter som gäller veterinärers yrkesutövning och om tillsynen över yrkesutövarna. En del av bestämmelserna i lagen, närmast 4, 5 a, 8 och 38 a § samt 42 § 2 mom., hänför sig till genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer (*yrkeskvalifikationsdirektivet*).

En person som har förvärvat veterinärkompetens i någon annan stat inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (*EU- eller EES-stat*) än Finland och som är medborgare i en EU- eller EES-stat beviljas rätt att vara verksam som legitimerad veterinär med stöd av 4 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Det är fråga om ett s.k. automatiskt erkännande av yrkeskvalifikationerna, dvs. som villkor för legitimation kan man inte ställa andra krav på personen i fråga om yrkeskvalifikationerna än de intyg och andra handlingar enligt direktivet som beviljats av myndigheterna i en annan stat.

I vissa fall där den utbildning som en person skaffat sig inte uppfyller de minimikrav som anges i gemenskapens lagstiftning tillämpas enligt 4 § 4 mom. dock bestämmelserna om den generella ordningen för erkännande av examina i lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1093/2007). Livsmedelssäkerhetsverket är behörig myndighet i bägge fall. Legitimation som veterinär kräver utöver yrkeskvalifikationer också avgivande av veterinärförsäkran.

Vid tillämpningen av lagen jämställs medborgare i en EU- eller EES-stat på basis av 4 § 5 mom. med medborgare i tredjeland när en internationell överenskommelse eller unionens lagstiftning om ställningen för tredjelandsmedborgare det förutsätter. Via unionens lagstiftning om fri rörlighet och om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning utsträcker sig det automatiska erkännandet av examina som avlagts i en EU- eller EES-stat till att även gälla familjemedlemmar till unionsmedborgare samt personer som beviljats ställning som varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare. Om fri rörlighet för personer har också överenskommit genom ett avtal mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet, å andra sidan.

I 5 a § föreskrivs det om bilagor till ansökan om legitimation. Bilagorna ska visas upp i original eller i form av officiellt bestyrkta kopior.

I 8 § föreskrivs i enlighet med yrkeskvalifikationsdirektivet om temporärt och sporadiskt tillhandahållande av veterinärtjänster. En medborgare inom en EU- eller EES-stat får temporärt och sporadiskt utöva veterinäryrket i Finland utan legitimation som veterinär, om han eller hon har laglig rätt att utöva veterinäryrket i någon annan EU- eller EES-stat än Finland. Den som tillhandahåller tjänster ska göra en skriftlig förhandsanmälan om verksamheten till Livsmedelssäkerhetsverket.

RP 28/2015 rd

I lagen föreskrivs också om rätten att vara verksam som specialveterinär. Enligt 42 § 2 mom. ska bestämmelserna i lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer tillämpas på erkännande av specialveterinärkompetens som förvärvats i någon annan EU- eller EES-stat än Finland.

I lagen finns dessutom de bestämmelser som yrkeskvalifikationsdirektivet förutsätter om tidsfrister vid behandling av en ansökan som omfattas av systemet för automatiskt erkännande samt om rätt att söka ändring i de fall då myndigheten inte har meddelat ett beslut med anledning av ansökan inom utsatt tid.

Europeiska unionens lagstiftning

Yrkeskvalifikationsdirektivet har ändrats genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/55/EU om ändring av direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer och förordning (EU) nr 1024/2012 om administrativt samarbete genom informationssystemet för den inre marknaden (IMI-förordningen). De nationella bestämmelserna om genomförandet av ändringsdirektivet ska träda i kraft senast den 18 januari 2016. Innehållet i yrkeskvalifikationsdirektivet och dess ändringar har behandlats i samband med regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om erkännande av yrkeskvalifikationer och vissa lagar som har samband med den (RP 22/2015 rd).

En del av ändringarna gäller ovannämnda bestämmelser i lagen om utövning av veterinäryrket. För att göra det lättare att använda elektroniska tjänster föreskrivs det i artikel 57a.1 i yrkeskvalifikationsdirektivet att medlemsstaterna ska sörja för att förfarandena för erkännande av examen kan slutföras enkelt, på avstånd och på elektronisk väg. Detta innebär att de behöriga myndigheterna kan kräva att bilagor till ansökan ska visas upp i form av bestyrkta kopior först efter det att ansökan lämnats in och endast om myndigheten har grund för tvivel och om det är nödvändigt. Framförandet av ett sådant krav avbryter inte den föreskrivna tidsfristen för behandlingen av ansökan.

Enligt artikel 56a i yrkeskvalifikationsdirektivet ska de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna i form av varning via ett elektroniskt system underrätta de behöriga myndigheterna i alla andra medlemsstater om en veterinär som omfattas av systemet för automatiskt erkännande av examina och vars yrkesutövning definitivt eller temporärt förbjudits eller begränsats av nationella myndigheter eller domstolar. Den yrkesutövare som avses i varningen ska skriftligen informeras om beslut som gäller varningen och han eller hon ska enligt nationell rätt kunna överklaga besluten eller ansöka om rättelse av dem.

I artiklarna 4a—4e i yrkeskvalifikationsdirektivet föreskrivs om europeiskt yrkeskort. Med detta avses ett elektroniskt bevis för antingen att yrkesutövaren uppfyller alla nödvändiga villkor för att temporärt och tillfälligt tillhandahålla tjänster eller att yrkesutövarens yrkeskvalifikationer har erkänts för etablering i en mottagande medlemsstat. Medlemsstaten ska på begäran av innehavaren av en yrkeskvalifikation utfärda ett europeiskt yrkeskort till honom eller henne, på villkor att kommissionen har antagit de relevanta genomförandeakter som gäller saken. Enligt de uppgifter som för närvarande är tillgängliga kommer europeiska yrkeskort inte att införas inom den veterinärmedicinska sektorn under de närmaste åren.

Även yrkeskvalifikationsdirektivets bestämmelser om den generella ordningen för erkännande av examina har ändrats. I direktivet har bl.a. det krav slopats enligt vilket de yrkeskvalifikationer som ska erkännas minst ska motsvara den nivå som ligger omedelbart före den som den mottagande medlemsstaten kräver, i enlighet med den nivåskala som föreskrivits i direktivet. De väsentliga i framtiden är alltså att innehållsmässigt jämföra yrkeskvalifikationerna.

Genom en ändring av yrkeskvalifikationsdirektivet har i artikel 38.3, som gäller minimikrav i fråga om veterinärutbildningen, den förteckning uppdaterats som gäller kunskaper och färdigheter som ska förvärfvas i utbildningen.

1.1.2 Klagomål

Utövarna av veterinäryrket övervakas av regionförvaltningsverken och Livsmedelssäkerhetsverket. Största delen av övervakningen sker i form av behandling av klagomål. Till Livsmedelssäkerhetsverket har det årligen kommit in ca 20—40 och till regionförvaltningsverken ca 30—40 ärenden som gällt klagomål över utövare av veterinäryrket. Antalet ärenden som gäller klagomål har ökat, vilket sannolikt är en följd av att djuren fått en allt större betydelse som människans följeslagare och familjemedlemmar och att man är beredd att satsa mer än tidigare på skötseln av djuren. Tröskeln att kontakta tillsynsmyndigheterna har också blivit lägre. Förändringen motsvarar den förändring som skett mer allmänt när det gäller anförande av klagomål, eftersom antalet ärenden som gäller klagomål har ökat även inom social- och hälsovården och andra sektorer.

Ett klagomål är i regel fritt formulerad och ett av tidsfrister oberoende övervakningssätt och kan anföras av vem som helst, även av någon som är utomstående i förhållande till ärendet. Det har funnits endast lite särskild lagstiftning om behandling av klagomål. Myndigheterna har vid behandling av klagomål iakttagit förvaltningslagens (434/2003) allmänna bestämmelser om behandling av förvaltningsärenden.

Till förvaltningslagen har dock 2014 fogats bestämmelser om behandling av förvaltningsklagan, vilka tillämpas på den interna laglighetskontrollen inom förvaltningen. Målet med ändringen var enligt regeringens proposition (RP 50/2013 rd) att förtydliga och precisera lagstiftningen om förfarandet vid förvaltningsklagan samt att se till att den på ett bättre sätt än i dagsläget svarar mot de nuvarande behoven inom laglighetskontrollen och kraven på god förvaltning. Syftet var också att utöka smidigheten och bemöta kravet på ökad produktivitet och svara på de utmaningar som det ständigt växande antalet ärenden som gäller klagan medför för behandlingen av klagan. Enligt regeringens proposition (s. 13) har sättet att behandla förvaltningsklagan varit osmidigt och klagan har alltför ofta undersökts genom ett tungrovt, hellångt förfarande, trots att ett summariskt förfarande med tanke på tillgodoseendet av rättsskyddet och övervakningen ofta hade varit tillräckligt. Enligt propositionen skulle det finnas bättre förutsättningar än i dagsläget för en snabb laglighetskontroll med verklig genomslagskraft, om sättet att behandla klagan differentierades enligt ärendets art och hur allvarligt ärendet är.

I samband med ändringen av förvaltningslagen har det även i social- och hälsovårdslagstiftningen gjorts ändringar i syfte att uppnå samma mål. Bland annat i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) föreskrivs om myndigheternas möjlighet att överföra ett klagomål till den som tillhandahåller tjänsten för att behandlas som en anmärkning. Förvaltningslagens bestämmelser om förfarandena i fråga om förvaltningsklagan har genom nämnda lag utsträckts till att gälla alla ärenden som gäller klagomål inom hälso- och sjukvården oberoende av om klagomålet gäller den offentliga eller den privata sektorns verksamhet.

I samband med ändringen har till förvaltningslagen också fogats bestämmelser om administrativ styrning från de övervakade myndigheternas sida med anledning av klagan, såsom anmärkning och fästande av personens uppmärksamhet på vikten av en ändamålsenlig yrkesutövning.

1.1.3 Utredning av arbetsförmågan och yrkesskickligheten hos en utövare av veterinäryrket

Enligt lagen om utövning av veterinäryrket kan rätten att utöva yrket begränsas eller den kan fråntas bl.a. om utövaren av veterinäryrket har handlat felaktigt eller klandervärt vid yrkesutövningen och problemen är av allvarlig art och upprepats eller om utövaren på grund av sjukdom, missbruk av rusmedel eller någon annan motsvarande orsak blivit oförmögen att utöva sitt yrke. Med stöd av 20 § kan en utövare av veterinäryrket åläggas att genomgå läkarundersökning eller undersökningar på sjukhus för utredning av hälsotillståndet eller funktionsförmågan, och med stöd av 21 § åläggas att genomgå förhör eller ge ett arbetsprov för utredning av eventuella brister i yrkesskickligheten.

Livsmedelssäkerhetsverket kan enligt 26 § temporärt förbjuda eller begränsa utövning av yrket för den tid behandlingen av ett ärende som gäller utredning av arbetsförmågan eller yrkesskickligheten pågår, om det är nödvändigt på grund av den omedelbara risk för djurs hälsa eller välbefinnande eller folkhälsan som verksamheten innebär. I lagen föreskrivs dock inte om några sanktioner för de fall då yrkesutövaren underlåter att iaktta ett åläggande som gäller utredning av hälsotillståndet eller yrkesskickligheten, men det kriterium som gäller den omedelbara risk som nämns ovan inte uppfylls.

1.1.4 Veterinärförteckning

I lagen om utövning av veterinäryrket föreskrivs om ett register över yrkesutövare. Enligt 34 § publicerar Livsmedelssäkerhetsverket utifrån registeruppgifterna en veterinärförteckning avsedd för allmänheten. Det är frågan om en tryckt publikation som dock även kan ges i elektronisk form till regionförvaltningsverken, apoteken, läkemedelspartiaffärerna och när det gäller kommunalveterinärer till pensionsanstalter.

Bestämmelserna i 33 a § om offentlig informationstjänst har fogats till lagen genom lag 1087/2010. Genom ett allmänt datanät kan vem som helst på basis av namn eller veterinärens identifikationsnummer snabbt få reda på om veterinären har rätt att utöva veterinäryrket i Finland och om denna rätt eventuellt har begränsats. Efter det att informationstjänsten inrättades har behovet av en tryckt förteckning minskat betydligt.

1.2 Bedömning av nuläget

I lagen om utövning av veterinäryrket ska de nya krav på elektroniska tjänster och varningsmekanism som ingår i yrkeskvalifikationsdirektivet beaktas.

Det är också ändamålsenligt att beakta den senaste tidens utveckling mot en klarare och mer förenklad process för klagomål, genom vilken särskilda bestämmelser om behandling av klagomål har tagits in i annan lagstiftning. Förfarandet i fråga om klagomål har i många avseenden blivit för tungrott och resurskrävande. Dessutom använder sig djurägarna ofta av klagomålet som medel för att få veterinären att avtala om det skadestånd som ska betalas för felbehandling, vilket inte kan anses ändamålsenligt bl.a. med hänsyn till att veterinärmedicinska skadenämnden i anslutning till Livsmedelssäkerhetsverket finns till för att lämna utlåtanden om felbehandlingar. Nämndens verksamhet baserar sig på lagen om veterinärmedicinska skadenämnden (1205/2001).

Det ska också anses som bristande reglering att det i lagen inte föreskrivs om tillräckliga sanktioner för de fall då yrkesutövaren underlåter att iaktta ett åläggande som gäller utredning av hälsotillståndet eller yrkesskickligheten. Dessutom kan det anses att publiceringen av en tryckt förteckning över utövare av veterinäryrket medför en viss extra administrativ börda.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

2.1 Målsättning

Syftet med propositionen är att få bestämmelserna i lagen att motsvara det ändrade yrkeskvalifikationsdirektivet. Ett syfte är också att föreskriva om behandlingen av klagomål som gäller utövare av veterinäryrket på ett sätt som gör processen för klagomål klarare, tryggar rättigheterna för dem som ärendet gäller samt förenklar processerna för klagomål, som i många fall blivit onödigt tungrodda och orsakat myndigheterna orimligt mycket arbete.

Avsikten är också att trygga Livsmedelssäkerhetsverkets möjligheter att använda sig av behövliga sanktioner i samband med ålägganden som meddelas utövare av veterinäryrket samt att undanröja den onödiga administrativa börda som publiceringen av veterinärförteckningen innebär.

2.2 De viktigaste förslagen

Det föreslås att lagen ändras så att bilagorna till en ansökan inte i de fall som omfattas av yrkeskvalifikationsdirektivet behöver läggas fram i original eller i form av officiellt bestyrkta kopior, om inte Livsmedelssäkerhetsverket särskilt kräver det. Ett sådant krav ska kunna framföras endast om det finns grund för tvivel om handlingarnas äkthet och det inte går att få klarhet i frågan på något annat sätt. I lagen föreslås också en precisering om att ett krav från Livsmedelssäkerhetsverket på att handlingarna ska lämnas i original eller i form av officiellt bestyrkta kopior inte avbryter tidsfristen för behandlingen av en ansökan om legitimation. Denna lättnad i fråga om sättet att lämna bilagor ska i regel gälla de medborgare i Europeiska unionen som har förvärvat veterinärkompetens i någon annan stat inom Europeiska unionen, och ska inte tillämpas på veterinärer som kommer från ett land utanför Europeiska unionen, med undantag av de undantagsfall som unionens lagstiftning och internationella överenskommelser medger. I bestämmelserna i lagen föreslås också smidighet till den del det är fråga om inlämnande av officiella översättningar av bilagor.

I lagen föreslås det också bestämmelser om en varningsmekanism med hjälp av vilken medlemsstaternas behöriga myndigheter kan utbyta information om förbud och begränsningar som gäller veterinärer. Enligt de föreslagna bestämmelserna ska Livsmedelssäkerhetsverket på elektronisk väg via det informationssystem som förvaltas av kommissionen sända en varning om framtagna av rätten att utöva yrket samt om förbud och begränsningar som gäller yrkesutövningen. Varning ska sändas också i det fall att domstolen konstaterat att en veterinär använt förfälskade handlingar i samband med en ansökan om legitimation. I lagen föreslås det bestämmelser om Livsmedelssäkerhetsverkets skyldighet att fatta ett skriftligt, överklagbart beslut om varningen, om radering av varningar och om rättsverkningarna av varningar som tagits emot. En varning som sänts av en myndighet i en annan medlemsstat leder inte automatiskt till att förbud eller begränsningar motsvarande dem som införts utomlands också kommer att införas i Finland, utan enligt förslaget ska eventuella följder av en varning bedömas från fall till fall utifrån Finlands lagstiftning.

Det anses inte behövligt att i detta sammanhang göra några ändringar som gäller det europeiska yrkeskortet. Det europeiska yrkeskortet införs endast inom de branscher som fastställs i kommissionens genomförandeakter, och det är inte sannolikt att kortet införs inom veterinäryrket, åtminstone inte inom de närmaste åren.

Lagen förhåller sig till den föreslagna lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer på samma sätt som till gällande lag med samma namn. Den nya lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer ska tillämpas som allmän lag, som komplement till speciallagstiftningen. I praktiken är

den allmänna lagen dock tillämplig i fråga om veterinärer endast när det är fråga om specialveterinärkompetens eller fall där kvalifikationer som skaffats i en EU- eller EES-stat inte uppfyller direktivets minimikrav. I dessa fall tillämpar Livsmedelssäkerhetsverket vid behandlingen av ansökan om legitimation, i överensstämmelse med den uttryckliga hänvisningen i lagen om utövning av veterinäryrket, procedurbestämmelserna i den allmänna lagen.

I lagen föreslås bestämmelser om behandlingen av klagomål som gäller utövare av veterinäryrket. På förfarandet tillämpas bestämmelserna om förvaltningsklagan i 8 a kap. i förvaltningslagen, vilket bland annat innebär att klagomålet ska vara skriftlig och att den preskriptionstid på två år som föreskrivs i förvaltningslagen tas i bruk i samband med klagomål. På samma sätt som för närvarande är det Livsmedelssäkerhetsverket och regionförvaltningsverket som behandlar klagomål.

Syftet med förvaltningslagens bestämmelser är att öka flexibiliteten i fråga om förfarandet vid ärenden som gäller klagomål. Eftersom det i ett ärende som gäller klagomål inte fattas beslut om klagandens rättigheter, intressen eller skyldigheter är det motiverat att inte alla ärenden som gäller klagomål behandlas i ett lika omfattande förfarande, utan en hellång undersökning med hörande, bemötande och eventuella sakkunnigutlåtanden ska inledas endast i fråga om sådana ärenden där det utifrån en första bedömning kan finnas behov av administrativ styrning eller där en grundligare undersökning är viktig på grund av eventuella allvarigare misstankar. I andra fall räcker det med ett summariskt förfarande, varefter den klagande informeras om att ärendet inte ger anledning till några åtgärder. En utökad flexibilitet i fråga om förfarande gör det möjligt att koncentrera tillsynsmyndigheternas resurser till de ärenden som är väsentliga med tanke på tillsynen och frigör också resurser för tillsyn och styrning på eget initiativ.

I förvaltningslagen ingår en bestämmelse enligt vilken den övervakade i ett ärende som gäller klagan kan ges en anmärkning eller göras uppmärksam på vikten av en ändamålsenlig yrkesutövning. Så kan dock fortfarande också förfaras vid tillsynen utanför behandlingen av klagomål, eftersom en myndighet enligt grundlagsutskottets vedertagna praxis utan ett särskilt bemyndigande får ge anvisningar inom området för sina lagstadgade uppgifter.

I lagen föreslås bestämmelser om Livsmedelssäkerhetsverkets möjligheter att förena ett åläggande som gäller utredning av arbetsförmågan och yrkesskickligheten med vite. Hot om böter kan i vissa situationer förhindra att ärenden som gäller administrativa säkerhetsåtgärder drar ut på tiden.

För att minska den administrativa bördan föreslås det dessutom att bestämmelserna om publicering av den veterinärförteckning som är avsedd för allmänheten upphävs i lagen. Veterinärförteckningen har kunnat ges också i elektronisk form till apotek och läkemedelspartiaffärer. För att de nämnda aktörernas rätt att få uppgifter inte ska inskränkas genom ändringen, föreslås det att det i lagens bestämmelser om utlämnande av uppgifter ur registret föreskrivs om apotekens och läkemedelspartiaffärernas rätt att få uppgifter ur veterinärregistret. Dessa bestämmelser preciseras samtidigt så att lagens förhållande till lagstiftningen om skydd av personuppgifter förtydligas.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Konsekvenser för statsfinanserna och myndigheternas uppgifter

Det ökande elektroniska informationsutbytet mellan medlemsstaterna kan öka Livsmedelssäkerhetsverkets arbete något. Varningsmekanismen genomförs dock i det informationssystem som förvaltas av kommissionen, så förvaltningen och utvecklandet av systemet medför inga kostnader för de finska myndigheterna.

Att tryckningen av veterinärförteckningen upphör minskar Livsmedelssäkerhetsverkets uppgifter i någon mån. Dessutom har tryckningen och postningen av förteckningen varje år kostat ca 3 000—10 000 euro, beroende på i vilken omfattning veterinärers kontaktuppgifter har publicerats i förteckningen.

Att foga bestämmelser om klagomål till lagen dämpar det tryck på en ökning av arbetsmängden hos regionförvaltningsverken och Livsmedelssäkerhetsverket som beror på att antalet ärenden som gäller klagomål har ökat och frigör myndigheternas resurser för tillsyn och styrning på eget initiativ.

Med hänsyn till ovannämnda omständigheter kan man bedöma att propositionen är neutral när det gäller konsekvenserna för statsfinanserna.

3.2 Samhälleliga konsekvenser

Utökningen av elektroniska tjänster när det gäller ansökningsfasen i samband med beslut om legitimation kommer att göra det lättare för veterinärer i andra medlemsstater att söka sig till arbete i Finland.

Varningssystemet ger ökade garantier för att ett sådant förbud eller en sådan begränsning i fråga om yrkesutövningen som en veterinär som flyttar till Finland meddelats i en annan medlemsstat kommer till finska myndigheters kännedom. Detta gör det möjligt att ingripa i personens yrkesutövning och således trygga kvaliteten på veterinärtjänsterna och konsumenternas ställning.

Bestämmelserna om behandling av klagomål bedöms klargöra djurägarnas situation och leda till snabbare svar i ärenden som gäller klagomål.

4 Beredningen av propositionen

Regeringens proposition har beretts vid jord- och skogsbruksministeriet i samarbete med Livsmedelssäkerhetsverket och undervisnings- och kulturministeriet. Utlåtanden om propositionen har begärts av följande remissinstanser: justitieministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, Livsmedelssäkerhetsverket, Utbildningsstyrelsen, dataombudsmannen, regionförvaltningsverken, Finlands Veterinärförbund rf, Helsingfors universitets veterinärmedicinska fakultet, Centraförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK, Svenska Lantbruksproducenternas Centraförbund rf, Finlands Kommunförbund, Finlands Apotekareförbund och Företagarna i Finland rf. Tidsfristen för remissutlåtande var 26.3.—11.5.2015. Det inkom elva utlåtanden.

Remissinstanserna har i regel ansett att förslagen kan understödhas. Man har ansett det vara till fördel att veterinärernas rörlighet underlättas, samarbetet mellan medlemsstaterna ökar, övervakningen av yrkesutövningen effektivteras och den administrativa bördan minskar.

Justitieministeriet föreslog i sitt utlåtande att förfarandet i samband med klagomål som gäller utövare av veterinäryrket kopplas närmare till bestämmelserna i förvaltningslagen än vad som föreslagits. Med hänvisning till grundlagsutskottets vedertagna praxis ansåg ministeriet att det fortfarande inte är nödvändigt att föreskriva om administrativ styrning utanför förfarandet med klagomål. Justitieministeriet föreslog också en precisering till bestämmelsen som gäller fogande av officiella översättningar till ansökan om legitimation. Dessa förslag har beaktats vid den fortsatta beredningen. Dessutom har motiveringen till propositionen till vissa delar kompletterats eller omarbetats på basis av utlåtandena.

Regionförvaltningsverket i Norra Finland föreslog en ändring i arbetsfördelningen mellan Livsmedelssäkerhetsverket och regionförvaltningsverken vid behandlingen av ärenden som gäller klagomål. Verket föreslog också att det i lagen ska föreskrivas om motsvarande möjlighet som inom social- och hälsovården, dvs. att ett klagomål kan överföras till den som tillhandahåller tjänsten för att behandlas som en anmärkning. Finlands apotekareförbund ansåg att man bör lösa frågan om uppdatering av veterinärernas förskrivningsregister i realtid i apotekens datasystem innan man slopar förteckningen.

Det ansågs inte vara ändamålsenligt att genomföra nämnda förslag i samband med denna proposition, bland annat med beaktande av de pågående reformerna av statsförvaltningens struktur och att utredningsarbetet gällande en övergång till ett elektroniskt receptsystem för veterinärläkemedelsrecept är på hälft. Det ansågs inte motiverat att överföra klagomål till dem som tillhandahåller tjänster på grund av orsaker som hänger samman med produktionens strukturer och volym.

5 Samband med andra propositioner

Propositionen har samband med regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om erkännande av yrkeskvalifikationer och vissa lagar som har samband med den (RP 22/2015 rd). De föreslagna bestämmelserna kompletterar till den del de gäller erkännande av yrkeskvalifikationer den allmänna lagen, dvs. lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

4 §. *På internationella förpliktelser baserad legitimation som veterinär.* Det föreslås att bestämmelserna i 4 mom. ändras så att hänvisningen till den gällande lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer ersätts med hänvisning till den föreslagna nya lagen med samma namn.

5 a §. *Bilagor till ansökan om legitimation.* Det föreslås att 3 mom. ändras så att det motsvarar artikel 57a.1 i yrkeskvalifikationsdirektivet. Enligt förslaget behöver bilagorna till en ansökan inte i de fall som omfattas av direktivet läggas fram i original eller i form av officiellt bestyrkta kopior, om inte Livsmedelssäkerhetsverket särskilt kräver det. Ett sådant krav kan framföras endast om det finns grund för tvivel om handlingarnas äkthet, och det inte går att få klarhet i frågan på något annat sätt. Avsikten med direktivets bestämmelse är att göra det lättare att använda de elektroniska tjänsterna. I praktiken är det lätt för den myndighet som ansvarar för erkännandet av yrkeskvalifikationerna att via det elektroniska informationssystemet för informationsutbyte (IMI) hos den behöriga myndigheten i ursprungsmedlemsstaten för den person som ansöker om erkännande kontrollera om personen har den yrkeskompetens som avses i direktivet.

Det föreslås att 3 mom. även ändras så att sökande inte behöver visa upp officiella översättningar av andra än på finska eller svenska avfattade handlingar när Livsmedelssäkerhetsverket anser att det inte behövs.

19 §. *Styrning och tillsyn.* Det föreslås att ett nytt 4 mom. fogas till denna paragraf. I momentet föreskrivs i enlighet med nuvarande praxis att Livsmedelssäkerhetsverket och regionförvaltningsverket behandlar klagomål som gäller utövning av veterinäryrket.

Enligt momentet ska 8 a kap. om förvaltningsklagan i förvaltningslagen tillämpas på förfarandet vid klagomål. Genom bestämmelsen utsträcks lagstiftningen om förvaltningsklagan även till att omfatta behandling av klagomål som gäller den privata veterinärvården.

I de bestämmelser i förvaltningslagen som ska tillämpas föreskrivs om att klagan ska anföras skriftligt eller med samtycke av den övervakande myndigheten muntligt, samt om att grunderna för god förvaltning ska iakttas och rättigheterna för dem som omedelbart berörs av saken ska tryggas när klagan behandlas. Dessutom föreskrivs det att en klagan som gäller en omständighet som ligger mer än två år tillbaka i tiden inte prövas om det inte finns särskilda skäl.

I 53 c § i förvaltningslagen finns förtydligande bestämmelser om administrativ styrning med anledning av förvaltningsklagan, såsom givande av anmärkning och fästande av personens uppmärksamhet på vikten av en ändamålsenlig yrkesutövning. I 53 d § i förvaltningslagen förtydligas också att ett avgörande i ett ärende som gäller klagan, som till sin natur inte är ett förvaltningsbeslut, inte får överklagas genom besvär.

Behandlingen av klagomål anknyter till de uppgifter som i paragrafen föreskrivs för myndigheten, dvs. tyngdpunkten i behandlingen ligger på tillsynen. Det är inte ändamålsenligt att tillämpa tungrodda utredningsförfaranden i fråga om klagomål i de fall ett summariskt förfarande anses tillräckligt med tanke på tillsynen. Klagomålen anföras huvudsakligen av djurägare, och vid misstanke om felbehandling har djurets ägare i vilket fall som helst möjlighet att begära utlåtande av veterinärmedicinska skadenämnden.

33 §. *Förvaringstider för uppgifter som införts i veterinärregistret samt användning av registret och utlämnande av uppgifter.* Det föreslås att 2 och 3 mom. ändras med anledning av att

34 § föreslås bli upphävd och att bestämmelserna om användning och utlämnande av registeruppgifter uppdateras. I 2 mom. preciseras att regionförvaltningsverket genom en teknisk anslutning får använda det register som förs av Livsmedelssäkerhetsverket. Det föreslås att bestämmelser om utlämnande av registeruppgifter tas in i 3 mom.

I det föreslagna 3 mom. beaktas apotekens och läkemedelspartiaffärernas i 34 § tryggade rätt att få de uppgifter de behöver ur veterinärregistret. I momentet föreslås också en förtydligande bestämmelse enligt vilken dessutom lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, *offentlighetslagen*) och personuppgiftslagen (523/1999) tillämpas på utlämnande av uppgifter som införts i registret. I 16 § 3 mom. i offentlighetslagen föreskrivs att personuppgifter ur en myndighets personregister får, om inte något annat särskilt bestäms i lag, lämnas ut i form av en kopia eller en utskrift eller i elektronisk form om mottagaren enligt bestämmelserna om skydd för personuppgifter har rätt att registrera och använda sådana personuppgifter. För direktmarknadsföring och för opinions- eller marknadsundersökningar får personuppgifter dock lämnas ut endast om det särskilt föreskrivs eller om den registrerade har samtyckt till detta. Lagen har även hittills tillämpats som allmän lag utöver lagen om utövning av veterinäryrket, men den föreslagna bestämmelsen förtydligar förhållandet mellan lagarna. I personuppgiftslagen föreskrivs bl.a. om begränsningar som gäller översändande av personuppgifter till stater utanför Europeiska unionen. Den bestämmelsen kan bli tillämplig i de situationer i det föreslagna 2 mom. när uppgifter lämnas ut på basis av internationella avtal.

I gällande 3 mom. finns en bestämmelse om rätt att ur veterinärregistret per telefon lämna upplysningar om rätten för en utövare av veterinäryrket att utöva yrket eller om rätten att utöva yrket har begränsats eller frångåtts temporärt eller tills vidare. Det föreslås att bestämmelsen upphävs såsom onödig, eftersom det enligt 16 § 1 mom. i offentlighetslagen är klart att offentliga uppgifter som ingår i handlingar kan ges muntligt. Behov av någon förtydligande särskild bestämmelse om allmänhetens rätt att få uppgifter finns inte heller längre av den anledningen att uppgifter om namn och identifikationsnummer samt rätt att utöva yrket och begränsning av denna rätt i fråga om en person som utövar veterinäryrket genom inrättandet av den i 33 a § avsedda offentliga informationstjänsten är tillgängliga för alla genom ett allmänt datanät.

34 §. Veterinärförteckning. Enligt 34 § publicerar Livsmedelssäkerhetsverket en veterinärförteckning avsedd för allmänheten. Förteckningen har årligen getts ut som en tryckt publikation. Enligt paragrafen har den också kunnat ges avgiftsfritt till andra myndigheter, apoteken och läkemedelspartiaffärerna i elektronisk form. När det gäller kommunalveterinärer har veterinärförteckningen kompletterad med personbeteckningar dessutom kunnat avgiftsfritt sändas i skriftlig eller elektronisk form till de pensionsanstalter som behandlar kommunalveterinärernas pensioner.

Det föreslås att paragrafen upphävs, eftersom veterinärförteckningens betydelse för tryggnad av tillgången till uppgifter har minskat efter det att den i 33 a § avsedda offentliga informationstjänsten inrättades. Publiceringen innebär en viss extra administrativ börda samt vissa kostnader för Livsmedelssäkerhetsverket, vilka man kan undvika genom att slopa publiceringsskyldigheten.

Apotekens och läkemedelspartiaffärernas rättigheter att få de uppgifter de behöver ur veterinärregistret tryggas genom den föreslagna 33 §. Bestämmelsen enligt vilken uppgifter kan lämnas ut också till pensionsanstalter som behandlar kommunalveterinärers pensioner har inte längre någon praktisk betydelse.

37 §. Vite. Det föreslås att det till 1 mom. fogas en bestämmelse enligt vilken Livsmedelssäkerhetsverket kan förena de ålägganden enligt 20 och 21 § som det meddelat i fråga om utred-

ning av arbetsförmågan och yrkesskickligheten med vite. Bestämmelsen behövs för att behandlingen av ärenden som gäller de administrativa säkerhetsåtgärder som avses i 5 kap. inte onödigt ska fördröjas på grund av att en utövare av veterinäryrket låter bli att genomgå den läkarundersökning eller undersökning på sjukhus eller att genomgå det förhör eller arbetsprov för utredning av yrkesskickligheten som ålagts honom eller henne.

Livsmedelssäkerhetsverket kan enligt 26 § temporärt förbjuda eller begränsa utövning av yrket för den tid behandlingen av ett ärende som gäller utredning av arbetsförmågan eller yrkesskickligheten pågår, men detta gäller endast de situationer där yrkesutövningen innebär omedelbar risk för djurs hälsa eller välbefinnande eller folkhälsan. Således kommer detta inte nödvändigtvis i fråga i alla de fall där arbetsförmågan eller yrkesskickligheten utreds.

38 a §. Avgörande av ansökan om rätt att utöva yrke i vissa fall. Enligt paragrafen ska en ansökan om legitimation i de fall som omfattas av yrkeskvalifikationsdirektivet avgöras inom tre månader från det att alla nödvändiga handlingar har inkommit. Det föreslås att det till paragrafen fogas bestämmelser som motsvarar artikel 57a.4 i yrkeskvalifikationsdirektivet och där det preciseras att ett krav från Livsmedelssäkerhetsverkets på att handlingarna ska lämnas i original eller form av officiellt bestyrkta kopior inte avbryter tidsfristen i fråga.

41 a §. Varningsmekanism. Det föreslås att en ny paragraf om en varningsmekanism fogas till lagen. Paragrafen behövs för genomförande av bestämmelserna om varningsmekanism i artikel 56a i yrkeskvalifikationsdirektivet.

Enligt 1 mom. ska Livsmedelssäkerhetsverket till de andra medlemsstaterna skicka en elektronisk underrättelse om fråntagande av rätt att utöva yrket och om andra förbud eller begränsningar som gäller yrkesutövning. Det kan vara fråga om ett beslut som fattats med stöd av bestämmelserna i 5 kap. och med stöd av vilket rätten att utöva yrket begränsas tills vidare eller för viss tid eller med stöd av vilket rätten fråntas tills vidare, för viss tid eller för alltid. Dessutom ska underrättelse lämnas om sådana temporära förbud eller begränsningar av rätten att utöva yrket som meddelats för den tid behandlingen av ett ärende som gäller säkerhetsåtgärder pågår. Livsmedelssäkerhetsverket ska dessutom lämna underrättelse om fall där domstolen konstaterat att en person har använt förfalskade handlingar som intyg på yrkeskvalifikationer för veterinärer.

Underrättelsen ska lämnas i form av varning via det elektroniska informationssystem (*IMI-systemet*) som förvaltas av kommissionen, inom tre dygn från det att beslutet om förbud eller begränsning eller om fråntagande av rätten meddelades eller domstolens dom gavs.

Underrättelse ska lämnas om legitimerade veterinärer och i 8 § avsedda personer som temporärt tillhandahåller veterinärtjänster, däremot inte om veterinärmedicin studerande eller i 7 a § avsedda personer som endast har rätt att vara verksamma i undervisnings- och forskningsuppgifter. Enligt yrkeskvalifikationsdirektivet är medlemsstaterna inte skyldiga att lämna underrättelse om sådana personer som inte omfattas av den ordning för erkännande som avses i direktivet. En persons ställning i förhållande till direktivets tillämpningsområde kan dock ändras t.ex. när den tid han eller hon arbetat eller vistats i landet ökar, och en veterinär som vid tidpunkten för sin legitimation inte omfattas av direktivet kan eventuellt utnyttja ordningen för erkännande enligt direktivet vid en senare tidpunkt. Av denna anledning föreslås det att de situationer då en underrättelse ska lämnas inte ska avgränsas på basis av den rättsgrund som tillämpats för legitimation eller på något annat motsvarande sätt.

Enligt 2 mom. ska Livsmedelssäkerhetsverket utan dröjsmål via IMI-systemet meddela ändringar som gäller den i underrättelsen angivna varaktigheten av förbudet, begränsningen eller fråntagandet av rätten. I momentet föreslås också i överensstämmelse med artikel 56a.7 i yr-

keskvalifikationsdirektivet en bestämmelse om att varningar för vilka det inte längre finns någon grund ska raderas från IMI-systemet.

I punkt 6 i nämnda artikel förutsätts det att de yrkesutövare som avses i varningar skriftligen ska informeras om beslut om varningar och om att de enligt nationell rätt kan överklaga beslutet eller ansöka om rättelse av dem. Det föreslås att punkten i fråga genomförs genom bestämmelser om skriftligt beslut om varning i 3 mom. Enligt förslaget kan beslutet vara separat, men det kan också ingå i det beslut genom vilket man ingriper i yrkesutövningen, vilket skulle vara ändamålsenligt för att minska den administrativa bördan.

Beslutet om varning ska vara överklagbart. I samband med en mer omfattande reform av bestämmelserna om sökande av ändring i förvaltningsärenden har 39 § som gäller ändringssökande ändrats genom lag 972/2015 så att begäran om omprövning har införts som första steg i ändringssökandet i andra ärenden än de som gäller legitimation som veterinär och administrativa tvångsmedel. Eftersom det är ändamålsenligt att ändringssökandet i fråga om beslut om varningar i huvudsak följer det sätt att söka ändring som tillämpas i fråga om ärenden som gäller ingripande i rätten att utöva yrke, föreslås det i 3 mom. en bestämmelse om detta som avviker från 39 §. I alla de ärenden där utövning av yrket har förbjudits eller begränsats eller rätten att utöva yrket fråntagits på initiativ av en myndighet, får ett beslut om varning överklagas hos förvaltningsdomstolen. När det däremot är fråga om en varning som gäller rätt som begränsats eller fråntagits på veterinärens eget initiativ, måste omprövning av beslutet först begäras hos Livsmedelssäkerhetsverket. Om en varning är föremål för rättsliga förfaranden från yrkesutövarens sida, ska det enligt artikel 56a.6 i yrkeskvalifikationsdirektivet fogas uppgift om det till varningen. I momentet föreslås även bestämmelser om detta.

I 4 mom. föreslås bestämmelser om rättsverkningarna av varningar som tagits emot i Finland. Även om medlemsstaterna enligt yrkeskvalifikationsdirektivet är skyldiga att meddela varandra om begränsningar och förbud som gäller rätten att utöva yrket, innehåller direktivet inte några bestämmelser om de åtgärder som de andra medlemsstaterna ska vidta med anledning av en varning, utan dessa åtgärder är något som medlemsstaterna får bestämma själva. I IMI-systemet kommer det att skickas många varningar, av vilka dock endast en mycket liten del kommer att beröra utövare av veterinäryrket i Finland. I ett sådant fall där en varning som skickats av en annan medlemsstat gäller en person som har rätt att utöva veterinäryrket i Finland eller som har anhängiggjort en ansökan om legitimation i Finland, ska Livsmedelssäkerhetsverket enligt den föreslagna paragrafen av myndigheten i den medlemsstat som skickat varningen begära uppgifter om orsakerna till varningen. Utifrån dessa uppgifter ska Livsmedelssäkerhetsverket bedöma om det med anledning av fallet finns orsak att tillämpa bestämmelserna om administrativa säkerhetsåtgärder i 5 kap. eller bestämmelserna om avslag på ansökan om legitimation i 6 §. En varning leder alltså inte automatiskt till att förbud eller begränsningar motsvarande dem som införts utomlands också kommer att införas i Finland, utan följderna bedöms från fall till fall utifrån Finlands lagstiftning.

Enligt yrkeskvalifikationsdirektivet kan kommissionen anta genomförandeakter för tillämpningen av varningsmekanismen. I 5 mom. föreslås ett bemyndigande som gäller detta.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

I den föreslagna nya 41 a § ingår ett bemyndigande att utfärda förordning enligt vilket de närmare bestämmelser som Europeiska unionens lagstiftning förutsätter om de förfaranden som ska iakttas vid sändande av de varningar och uppgifter som avses i paragrafen till myndigheter i andra medlemsstater via det elektroniska informationssystem som förvaltas av kommissionen samt vid radering av varningar från systemet får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

3 Ikraftträdande

Medlemsstaterna ska nationellt sätta i kraft ändringarna i direktivet senast den 18 januari 2016. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2016.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

4.1 Näringsfrihet

Enligt grundlagens 18 § 1 mom. har var och en rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Grundlagsutskottet har ansett att näringsfrihet är huvudregeln enligt grundlagen, men att tillståndsplikt för näringsverksamhet kan tillåtas genom lag på särskilda grunder (GrUU 19/2002 rd, s. 2). Bestämmelserna om villkoren för tillstånd och tillståndets kontinuitet ska garantera en tillräcklig förutsebarhet i myndigheternas verksamhet. Det spelar t.ex. en viss roll i hur hög grad myndigheternas befogenheter följer bunden prövning eller lämplighetsprövning (GrUU 19/2009 rd, s. 2). Utskottet har också ansett att reglering av registreringsplikter i sak kan jämföras med reglering av tillståndsplikt (GrUU 58/2010 rd).

De föreslagna 5 a och 38 a § hänför sig till legitimation som veterinär. Det nämnda förfarande som jämföras med tillståndsförfarande krävs som förutsättning för yrkesutövning, eftersom det är fråga om ett yrke som kräver särskild utbildning och som det är nödvändigt att reglera för att skydda djurens hälsa och folkhälsan samt trygga livsmedelssäkerheten. Med hjälp av regleringen kan Livsmedelssäkerhetsverket kontrollera kompetensen hos den som utövar veterinäryrket samt få de uppgifter om yrkesutövaren som behövs med tanke på tillsynen och för införande i det veterinärregister som avses i 32 §. Legitimering av veterinärer är enligt kvalifikationerna i yrkeskvalifikationsdirektivet bunden prövning, och förutsättningarna för legitimation är noggrant avgränsade.

Den föreslagna 37 §, som gäller möjlighet att förena ett åläggande som meddelats med stöd av 20 eller 21 § och som riktar sig till en utövare av veterinäryrket med vite, behövs för säkerställande av att åläggandena genomförs på ett effektivt sätt och är proportionell med tanke på de intressen som skyddas genom lagen och som hänför sig till tryggheten av djurens hälsa och folkhälsan.

4.2 Skydd för personuppgifter

De föreslagna bestämmelserna om utlämnande av uppgifter om utövare av veterinäryrket hänför sig till 10 § 1 mom. i grundlagen, enligt vilken bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag. Skyddet för personuppgifter hänför sig också till det skydd för privatlivet som tryggas i samma moment. Grundlagsutskottet har av hävd förutsatt att det genom lag utfärdas tillräckligt detaljerade och heltäckande bestämmelser bl.a. om när personuppgifter som införs i myndighetsregister får lämnas ut. Kravet på bestämmelser i lag gäller också möjligheten att överlåta personuppgifter via en teknisk anslutning (GrUU 12/2002 rd, s. 5). Genom lag kan det dessutom föreskrivas om utlämnande av personuppgifter till utländska myndigheter och internationella organ. En förutsättning för utlämnande av uppgifter till aktörer i länder utanför Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet är att tredjelandet kan garantera en tillräcklig dataskyddsnivå. (GrUU 2/2008 rd, s. 3, GrUU 51/2002 rd, s. 3).

De föreslagna ändringarna i 33 § 2 mom. gäller rätt för det regionförvaltningsverk som utövar tillsyn enligt lagen att genom en teknisk anslutning få använda veterinärregistret i den omfattning verkets uppgifter förutsätter. I 3 mom. föreslås bestämmelser om möjlighet att vid behov

också elektroniskt lämna ut uppgifter ur registret till myndigheter som avses i Europeiska unionens lagstiftning eller i något internationellt avtal som är bindande för Finland, om bestämmelserna eller föreskrifterna i fråga förutsätter det. Personuppgiftslagen tillämpas som komplement till lagens bestämmelser, vilket innebär att registeruppgifter inte får lämnas ut till tredjeländer i strid med 22, 22 a och 23 § i personuppgiftslagen, dvs. utan att försäkra sig om att den mottagande statens dataskyddsnivå är tillräcklig.

I 33 § 2 mom. föreslås också en bestämmelse om utlämnande av vissa uppgifter ur registret till apotek och läkemedelspartiaffärer. Bestämmelsen uppfyller kraven på att bestämmelserna ska utfärdas genom lag och vara noggrant avgränsade. Dessutom föreslås det att offentlighetslagen och personuppgiftslagen ska tillämpas på utlämnande av registeruppgifter på ett sätt som kompletterar bestämmelserna i denna lag.

Den föreslagna 41 a § gäller skyldighet för Livsmedelssäkerhetsverket att via det elektroniska system som förvaltas av kommissionen till de andra medlemsstaterna sända en varning om fråntagande av rätten att utöva veterinäryrket, begränsning eller förbud som gäller yrkesutövningen och om fall där förfalskade handlingar som gäller yrkeskvalifikationerna använts. I paragrafen föreslås bestämmelser om radering av varningar som är obefogade. Veterinären ska meddelas ett skriftligt, överklagbart beslut om sändande av varning och till en varning ska fogas uppgift om eventuellt ändringssökande. Den föreslagna bestämmelsen kan anses vara noggrant avgränsad och kraven på rättssäkerhet kan anses ha beaktats i tillräcklig grad i bestämmelsen. De uppgifter om ingripande i rätten att utöva yrke som sänds via varningssystemet är även tillgängliga för allmänheten via den offentliga informationstjänst som avses i 33 a §.

4.3 Slutsatser

Propositionen innehåller inga andra bestämmelser som bör beaktas med tanke på grundlagen.

Lagförslaget kan enligt regeringens uppfattning behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av lagen om utövning av veterinäryrket

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om utövning av veterinäryrket (29/2000) 34 §, sådan den lyder i lag 1484/2009,
ändras 4 § 4 mom., 5 a § 3 mom., rubriken för 33 § samt 33 § 2 och 3 mom., samt 37 och 38 a §, av dem 4 § 4 mom., 5 a § 3 mom. och 38 a § sådana de lyder i lag 1094/2007, 33 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1484/2009, 33 § 3 mom. sådant det lyder i lag 301/2006 och 37 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 301/2006, samt
fogas till 19 §, sådan den lyder i lagarna 301/2006 och 1484/2009, ett nytt 4 mom. och till lagen en ny 41 a § som följer:

4 §

På internationella förpliktelser baserad legitimation som veterinär

I andra fall som omfattas av lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (/) än de som avses i 1 och 2 mom. fattar Livsmedelssäkerhetsverket i enlighet med vad som föreskrivs i den lagen beslut om den rätt att vara verksam som veterinär som följer av en utomlands förvärvad veterinärkompetens. En förutsättning för legitimation som veterinär är dessutom avgivande av den veterinärförsäkran som avses i 3 §.

5 a §

Bilagor till ansökan om legitimation

Bilagorna ska visas upp i original eller i form av officiellt bestyrkta kopior i de fall som avses i 5 § samt i de i 4 § avsedda fall där Livsmedelssäkerhetsverket särskilt kräver det. Ett sådant krav kan ställas om det finns grund för tvivel om kopiornas äkthet och det inte går att få klarhet i saken på något annat sätt. När det gäller andra handlingar än sådana som är avfattade på finska eller svenska ska det till ansökan fogas översättningar till finska eller svenska utförda av en auktoriserad translator, om inte Livsmedelssäkerhetsverket anser att det är onödigt.

19 §

Styrning och tillsyn

För fullgörande av sina uppgifter behandlar Livsmedelssäkerhetsverket och regionförvaltningsverket klagomål som gäller utövning av veterinäryrket. Vid förfarandet tillämpas bestämmelserna om förvaltningsklagan i 8 a kap. i förvaltningslagen (434/2003).

33 §

Bevaringstider för uppgifter som införts i veterinärregistret samt användning av registret och utlämnande av uppgifter

Regionförvaltningsverket har rätt att genom en teknisk anslutning använda veterinärregistret i den omfattning som verkets föreskrivna uppgifter förutsätter.

Livsmedelssäkerhetsverket får avgiftsfritt och vid behov också elektroniskt lämna ut uppgifter ur veterinärregistret till myndigheter som avses i Europeiska unionens lagstiftning eller i ett internationellt avtal som är bindande för Finland, om bestämmelserna i fråga förutsätter det, samt till apotek och läkemedelspartiaffärer. Till apotek och läkemedelspartiaffärer får dock inte hemadressen eller personbeteckningen för utövaren av veterinäryrket lämnas ut utan hans eller hennes samtycke. Bestämmelser om utlämnande av uppgifter finns dessutom i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och personuppgiftslagen (523/1999).

37 §

Vite

En utövare av veterinäryrket som försummar anmälnings- och upplysningsskyldigheten enligt 12 § eller skyldigheten enligt 15 § att föra och förvara journalhandlingar kan av Livsmedelssäkerhetsverket vid vite åläggas att iaktta sin skyldighet. Livsmedelssäkerhetsverket kan även förena ett åläggande som det meddelat med stöd av 20 eller 21 § med vite.

Bestämmelser om vite finns i viteslagen (1113/1990).

38 a §

Avgörande av ansökan om rätt att utöva yrke i vissa fall

Sökande som avses i 4 § 1 mom. ska underrättas om att ansökan har mottagits samt om de handlingar som eventuellt saknas inom en månad från mottagandet av ansökan. Ansökan ska avgöras senast tre månader efter det att alla nödvändiga handlingar har inkommit. Ett krav från Livsmedelssäkerhetsverket på att handlingarna ska lämnas i original eller i form av officiellt bestyrkta kopior avbryter inte tidsfristen.

41 a §

Varningsmekanism

Livsmedelssäkerhetsverket ska underrätta de andra medlemsstaterna om förbud eller begränsning som gäller yrkesutövningen eller fråntagande av rätten att utöva yrket i fråga om en legitimerad veterinär eller en i 8 § avsedd person och om fall där domstolen konstaterat att personen i fråga har använt förfälskade handlingar som intyg på yrkeskvalifikationerna för veterinärer. Underrättelsen ska lämnas i form av varning via det elektroniska informationssystem (*IMI-systemet*) som förvaltas av kommissionen, inom tre dygn från det att beslutet om förbud eller begränsning eller om fråntagande av rätten meddelades eller domstolens dom gavs.

Livsmedelssäkerhetsverket ska utan dröjsmål via IMI-systemet meddela ändringar som gäller den i underrättelsen angivna varaktigheten av förbudet, begränsningen eller fråntagandet av rätten. Dessutom ska Livsmedelssäkerhetsverket radera sin varning ur IMI-systemet inom tre dygn från det att den omständighet som ledde till varningen inte längre föreligger.

Senast den dag en i 1 mom. avsedd varning sänds ska det fattas ett skriftligt, till den i 1 mom. avsedda personen riktat beslut om varningen. Beslutet kan vara separat eller ingå i beslutet om förbud eller begränsning som gäller yrkesutövningen eller frångående av rätten att utöva yrket. Med avvikelse från bestämmelserna i 39 § får ändring i ett beslut som gäller en varning sökas på samma sätt som i ett beslut om förbud eller begränsning som gäller yrkesutövningen eller frångående av rätten att utöva yrket. Till en varning som sänts via IMI-systemet ska det fogas uppgift om eventuellt ändringssökande.

Om Livsmedelssäkerhetsverket tar emot en varning som gäller en i denna lag avsedd utövare av veterinäryrket eller en person som anhängiggjort en ansökan om legitimation, ska verket av den behöriga myndigheten i den medlemsstat som sänt varningen begära uppgifter om orsakerna till varningen samt bedöma om orsakerna ger anledning att tillämpa vad som i denna lag föreskrivs om administrativa säkerhetsåtgärder eller avslag på ansökan om legitimation.

De närmare bestämmelser som Europeiska unionens lagstiftning förutsätter om förfaranden som ska iakttas vid sändande av underrättelser och uppgifter som avses i 1—3 mom. och vid radering av varningar får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 24 september 2015

Statsminister

Juha Sipilä

Jordbruks- och miljöminister Kimmo Tiilikainen

Lag

om ändring av lagen om utövning av veterinäryrket

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om utövning av veterinäryrket (29/2000) 34 §, sådan den lyder i lag 1484/2009,
ändras 4 § 4 mom., 5 a § 3 mom., rubriken för 33 § samt 33 § 2 och 3 mom., samt 37 och 38 a §, av dem 4 § 4 mom., 5 a § 3 mom. och 38 a § sådana de lyder i lag 1094/2007, 33 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1484/2009, 33 § 3 mom. sådant det lyder i lag 301/2006 och 37 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 301/2006, samt
fogas till 19 §, sådan den lyder i lagarna 301/2006 och 1484/2009, ett nytt 4 mom. och till lagen en ny 41 a § som följer:

Gällande lydelse

4 §

På internationella förpliktelser baserad legitimation som veterinär

I andra fall som omfattas av lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1093/2007) än de som avses i 1 och 2 mom. i denna paragraf fattar Livsmedelssäkerhetsverket beslut om den rätt att vara verksam som veterinär som följer av en utomlands förvärvad veterinärkompetens *på det sätt som föreskrivs i den nämnda lagen*. En förutsättning för legitimation som veterinär är dessutom avgivande av den veterinärförsäkran som avses i 3 §.

5 a §

Bilagor till ansökan om legitimation

Bilagorna ska visas upp i original eller i form av officiellt bestyrkta kopior. Till ansökan ska av andra än på ett nordiskt språk avfattade bilagor fogas översättningar till finska eller svenska utförda av en auktoriserad translator.

Föreslagen lydelse

4 §

På internationella förpliktelser baserad legitimation som veterinär

I andra fall som omfattas av lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (/) än de som avses i 1 och 2 mom. fattar Livsmedelssäkerhetsverket *i enlighet med vad som föreskrivs i den lagen* beslut om den rätt att vara verksam som veterinär som följer av en utomlands förvärvad veterinärkompetens. En förutsättning för legitimation som veterinär är dessutom avgivande av den veterinärförsäkran som avses i 3 §.

5 a §

Bilagor till ansökan om legitimation

Bilagorna ska visas upp i original eller i form av officiellt bestyrkta kopior *i de fall som avses i 5 § samt i de i 4 § avsedda fall där Livsmedelssäkerhetsverket särskilt kräver det. Ett sådant krav kan ställas om det finns grund för tvivel om kopiornas äkthet och det inte går att få klarhet i saken på något annat sätt. När det gäller andra handlingar än sådana som är avfattade på finska*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

eller svenska ska det till ansökan fogas översättningar till finska eller svenska utförda av en auktoriserad translator, om inte Livsmedelssäkerhetsverket anser att det är onödigt.

19 §

19 §

Styrning och tillsyn

Styrning och tillsyn

För fullgörande av sina uppgifter behandlar Livsmedelssäkerhetsverket och regionförvaltningsverket klagomål som gäller utövning av veterinäryrket. Vid förfarandet tillämpas bestämmelserna om förvaltningsklagan i 8 a kap. i förvaltningslagen (434/2003).

33 §

33 §

Förvaringstider för uppgifter som införts i veterinärregistret och utlämnande av uppgifter

Bevaringstider för uppgifter som införts i veterinärregistret samt användning av registret och utlämnande av uppgifter

Regionförvaltningsverket har, om det är fråga om tillsynsuppgifter enligt denna lag, och myndigheterna i stater inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om en internationell förpliktelse som är bindande för Finland förutsätter det, rätt att avgiftsfritt få uppgifter ur veterinärregistret. Uppgifter kan lämnas ut avgiftsfritt också till domstolar och andra myndigheter och sammanslutningar som har lagstadgad rätt att få uppgifter. Regionförvaltningsverket kan få veterinärregistret och uppgifter ur det också i elektronisk form.

Livsmedelssäkerhetsverket kan ur veterinärregistret per telefon lämna upplysningar om rätten för en utövare av veterinäryrket att utöva yrket eller om denna rätt har begränsats eller frångåtts temporärt eller tills vidare.

Regionförvaltningsverket har rätt att genom en teknisk anslutning använda veterinärregistret i den omfattning som verkets beskrivna uppgifter förutsätter.

Livsmedelssäkerhetsverket får avgiftsfritt och vid behov också elektroniskt lämna ut uppgifter ur veterinärregistret till myndigheter som avses i Europeiska unionens lagstiftning eller i ett internationellt avtal som är bindande för Finland, om bestämmelserna i fråga förutsätter det, samt till apotek och läkemedelspartiaffärer. Till apotek och läkemedelspartiaffärer får dock inte hemadressen eller personbeteckningen för utövaren av veterinäryrket lämnas ut utan hans eller hennes samtycke. Bestämmelser om utlämnande av uppgifter finns dessutom i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och personuppgiftslagen (523/1999).

34 §

Veterinärförteckning

(upphävs)

Livsmedelssäkerhetsverket publicerar utifrån de uppgifter som anges i 32 § 2 mom. en veterinärförteckning avsedd för allmänheten. Veterinärförteckningen får inte utan samtycke av en utövare av veterinäryrket innehålla hans eller hennes hemadress eller personbeteckning. Veterinärförteckningen sänds årligen avgiftsfritt till regionförvaltningsverken, apoteken och läkemedelspartiaffärerna. Den kan också avgiftsfritt ges myndigheterna, apoteken och läkemedelspartiaffärerna i elektronisk form.

När det gäller kommunalveterinärer kan veterinärförteckningen kompletterad med personbeteckningar avgiftsfritt sändas i skriftlig eller elektronisk form till de pensionsanstalter som behandlar kommunalveterinärernas pensioner.

37 §

Vite

En utövare av veterinäryrket som försummar anmälnings- och upplysningsskyldigheten enligt 12 § eller skyldigheten enligt 15 § att föra och förvara journalhandlingar kan av Livsmedelssäkerhetsverket vid vite åläggas att iaktta sin skyldighet.

I sådana frågor som gäller vite och som baserar sig på denna lag tillämpas i övrigt viteslagen (1113/1990).

38 a §

Avgörande av ansökan om rätt att utöva yrke i vissa fall

Sökande som avses i 4 § 1 mom. ska underrättas om att ansökan har mottagits samt om de handlingar som eventuellt saknas inom en månad från mottagandet av ansökan. Ansökan ska avgöras senast tre månader efter det att alla nödvändiga handlingar har inkommit.

37 §

Vite

En utövare av veterinäryrket som försummar anmälnings- och upplysningsskyldigheten enligt 12 § eller skyldigheten enligt 15 § att föra och förvara journalhandlingar kan av Livsmedelssäkerhetsverket vid vite åläggas att iaktta sin skyldighet. *Livsmedelssäkerhetsverket kan även förena ett åläggande som det meddelat med stöd av 20 eller 21 § med vite.*

Bestämmelser om vite finns i viteslagen (1113/1990).

38 a §

Avgörande av ansökan om rätt att utöva yrke i vissa fall

Sökande som avses i 4 § 1 mom. ska underrättas om att ansökan har mottagits samt om de handlingar som eventuellt saknas inom en månad från mottagandet av ansökan. Ansökan ska avgöras senast tre månader efter det att alla nödvändiga handlingar har inkommit. *Ett krav från Livsmedelssäkerhetsverket på att handlingarna ska lämnas i ori-*

ginal eller i form av officiellt bestyrkta kopior avbryter inte tidsfristen.

41 a §

Varningsmekanism

Livsmedelssäkerhetsverket ska underrätta de andra medlemsstaterna om förbud eller begränsning som gäller yrkesutövningen eller frångående av rätten att utöva yrket i fråga om en legitimerad veterinär eller en i 8 § avsedd person och om fall där domstolen konstaterat att personen i fråga har använt förfälskade handlingar som intyg på yrkeskvalifikationerna för veterinärer. Underrättelsen ska lämnas i form av varning via det elektroniska informationssystem (IMI-systemet) som förvaltas av kommissionen, inom tre dygn från det att beslutet om förbud eller begränsning eller om frångående av rätten meddelades eller domstolens dom gavs.

Livsmedelssäkerhetsverket ska utan dröjsmål via IMI-systemet meddela ändringar som gäller den i underrättelsen angivna varaktigheten av förbudet, begränsningen eller frångandet av rätten. Dessutom ska Livsmedelssäkerhetsverket radera sin varning ur IMI-systemet inom tre dygn från det att den omständighet som ledde till varningen inte längre föreligger.

Senast den dag en i 1 mom. avsedd varning sänds ska det fattas ett skriftligt, till den i 1 mom. avsedda personen riktat beslut om varningen. Beslutet kan vara separat eller ingå i beslutet om förbud eller begränsning som gäller yrkesutövningen eller frångående av rätten att utöva yrket. Med avvikelse från bestämmelserna i 39 § får ändring i ett beslut som gäller en varning sökas på samma sätt som i ett beslut om förbud eller begränsning som gäller yrkesutövningen eller frångående av rätten att utöva yrket. Till en varning som sänts via IMI-systemet ska det fogas uppgift om eventuellt ändringssökande.

Om Livsmedelssäkerhetsverket tar emot en varning som gäller en i denna lag avsedd utövare av veterinäryrket eller en person som anhängiggjort en ansökan om legitimation, ska verket av den behöriga myndigheten i den medlemsstat som sänt varningen begära uppgifter om orsakerna till varningen samt

bedöma om orsakerna ger anledning att tilllämpa vad som i denna lag föreskrivs om administrativa säkerhetsåtgärder eller avslag på ansökan om legitimation.

De närmare bestämmelser som Europeiska unionens lagstiftning förutsätter om förfaranden som ska iakttas vid sändande av underrättelser och uppgifter som avses i 1—3 mom. och vid radering av varningar får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 .